

8. Parastatalen van de FOD Economische zaken en zijn voorgangers

Erik Buyst

Een uitvoerige analyse van de commissies en parastatalen die ressorteren onder deze federale overheidsdienst en zijn voorgangers vindt men in *Gids van de instellingen van openbaar nut in België – Guide des organismes d'intérêt public en Belgique*. Brussel, 2008, 5 dln. Een aantal van die instellingen worden hieronder kort voorgesteld.

8.1. *Bedrijfsraden*

HISTORISCH OVERZICHT

De Bedrijfsraden waren openbare adviesorganen die op verzoek of op eigen initiatief adviezen en voorstellen overmaakten over hun bedrijfstak aan de

minister en aan de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Het algemene oprichtingsbesluit dateert van 16 november 1944. Voor iedere sector was er een afzonderlijk oprichtingsbesluit (metaal op 18 januari 1951; textiel en kleding op 18 januari 1951; visserij op 4 december 1951; bouw op 4 december 1951; scheikunde op 8 juni 1956; voeding op 1 maart 1957; leder op 22 september 1961; papier op 18 februari 1972). Ze werden afgeschaft door het KB van 9 oktober 1986 en vervangen door speciale adviesraden in de schoot van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

PUBLICATIES

Bedrijfsraad voor het Metaal. Verslag van de secretaris over de activiteit van de Raad. Conseil professionnel du Métal. Rapport du secrétaire sur l'activité du Conseil. Brussel, 1952-.

Bedrijfsraad voor het Metaal. Verslag over de investeringen in de metaalverwerkende industrie. Conseil professionnel du Métal. Rapport sur les investissements dans l'industrie des fabrications métalliques. Brussel, 1954-.

Bedrijfsraad Textiel en Kleding. Verslag van de secretaris over de werkzaamheden van de Raad. Conseil professionnel du Textile et Vêtement. Rapport du secrétaire sur l'activité du Conseil. Brussel, 1953/55-1982/85.

Bedrijfsraad Textiel en Kleding. Tien jaar activiteit, 1953-1963. Conseil professionnel du Textile et Vêtement. Dix ans d'activité, 1953-1963. Brussel, 1963.

Bedrijfsraad voor het Bouwbedrijf. Verslag van de secretaris over de werkzaamheden van de Raad. Conseil professionnel de la Construction. Rapport du secrétaire sur l'activité du Conseil. Brussel, 1953/55-1975/76.

Bedrijfsraad voor het Bouwbedrijf. Structuurgegevens over het bouwbedrijf. Brussel, 1978.

Bedrijfsraad voor de Visserij. Invoer van visserijprodukten. Conseil professionnel de la Pêche. Importation des produits de la pêche. Brussel, 1964.

Bedrijfsraad voor de Visserij. Evolutie van de Belgische visserijsector. Conseil professionnel de la Pêche. Evolution du secteur belge de la pêche maritime. Brussel, 1969.

Bedrijfsraad voor het Leder. Verslag van de secretaris over de werkzaamheden van de Raad. Conseil professionnel du Cuir. Rapport du secrétaire sur l'activité du Conseil. Brussel, 1976/77.

De andere bedrijfsraden publiceerden geen verslagen.

8.2. Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (www.ccecrb.fgov.be)

BIBLIOGRAFIE

Zie de algemene bijdragen vermeld bij de Nationale Arbeidsraad.

HISTORISCH OVERZICHT

Openbaar adviesorgaan opgericht door de wet van 20 september 1948. Op verzoek hetzij van een minister, hetzij van het Parlement of op eigen initiatief moet het adviezen of voorstellen formuleren over het Belgisch bedrijfsleven.

PUBLICATIONS

Verslag van de secretaris over de werkzaamheden van de Raad. Rapport du secrétaire sur l'activité du Conseil. Brussel, 1949/50-1991. Voortgezet als:

Overzicht van de werkzaamheden. Aperçu des activités. Brussel, 1992-.

Maandnotities betreffende de economische toestand. Notes mensuelles sur la situation économique. Brussel, 1955-1989. Voortgezet als:

Notities over de economische toestand. Notes sur la situation économique. Brussel, 1990-1995. Voortgezet als:

Sociaal-economische nieuwsbrief. Lettre mensuelle socio-économique. Brussel, 1995-.

Informatieblad. Bulletin d'information. Brussel, 1955-1958. Voortgezet als:

Informatie- en documentatieblad. Bulletin d'information et de documentation. Brussel, 1959-1964. Nadien wordt elk advies of verslag apart gepubliceerd.

Op de website van de CRB treft men informatie aan over zijn structuur, leden en werkzaamheden evenals teksten van uitgebrachte adviezen, de catalogus van de bibliotheek en perscommuniqués. Verder bevat deze website ook compilaties van statistieken aangaande de conjunctuur, financiële en monetaire indicatoren en het concurrentievermogen.

8.3. *Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw*

HISTORISCH OVERZICHT

Openbare instelling opgericht door het KB nr. 82 van 10 november 1967, ontstaan uit de Handelsdienst voor Ravitaillering en de Dienst voor Economische Recuperatie. De dienst telt twee sectoren: "landbouw- en voedingsproducten en -industrieën" en "industriële bedrijfsleven". De eerste sector zorgt voor de toepassing van de door de EU (en voorgangers) uitgevaardigde verordeningen, richtlijnen en aanbevelingen. De tweede sector voert verschillende opdrachten uit in het kader van het economische en wetenschapsbeleid van de regering. Daartoe behoort financieel toezicht op de steunverlening aan de steenkool-, diamant- en textielnijverheid, op de door Belgische ondernemingen uitgevoerde lucht- en ruimtevaartprogramma's, op de economische compensaties van defensiecontracten, enz. Afschaft door het KB van 3 februari 1995. De dienst ging op in het nieuw gecreëerde *Belgisch Interventie- en Restitutiebureau* dat ressorteert onder het Ministerie van Landbouw, maar vanaf 2002 onder de FOD Economie.

PUBLICATIONS

Sector landbouw- en voedingsproducten en -industrieën. Activiteitenverslag. Secteur produits et industries agricoles et alimentaires. Rapport d'activité. Brussel, 1968-1993 (vanaf 1988: *Jaarverslag. Rapport annuel*).

Sector industrieel bedrijfsleven. Activiteitenverslag. Secteur économie industrielle. Rapport d'activité. Brussel, 1968-1993 (vanaf 1988: *Jaarverslag. Rapport annuel*).

8.4. *Federaal Planbureau* (www.plan.be)

BIBLIOGRAFIE

- VAN STRAELEN (R.), VIRENQUE (P.-H.). *Sociaal-economische programmatie*. Antwerpen, 1964.
Het planbureau en de planning. Brussel, 1972.

HISTORISCH OVERZICHT

Openbare instelling opgericht door de wet van 15 juli 1970. De opdrachten van het Federaal Planbureau en zijn voorgangers reflecteren de op- en teloor- gang van de naoorlogse planningsidee. Het KB van 14 oktober 1959 richtte het Bureau voor Economische Programmatie op met als taak vijfjarenplannen uit te tekenen. De wet van 15 juli 1970 gaf deze vijfjarenplannen – in principe – meer diepgang en slagkracht (uitbouw regionale dimensie, bindend karakter voor de overheid). Bij deze gelegenheid werd het Bureau voor Economische Program- matie omgevormd tot Planbureau. In de loop van jaren tachtig deemsterde de planningsidee weg, zodat een herdefiniëring van de opdrachten van het Plan- bureau noodzakelijk werd. De wet van 21 december 1995 leidde daarom niet alleen tot een naamsverandering (Federaal Planbureau) maar herstructureerde ook het takenpakket. Voortaan werd de instelling belast met het analyseren van de sociaaleconomische toestand, het inschatten van de gevolgen van bepaalde sociaaleconomische beleidskeuzen en het formuleren van middellange en lange- termijnprognoses.

PUBLICATIES

- Vooruitzichten. Perspectives*. Brussel, 1982-1992. Voortgezet als:
Economische vooruitzichten. Perspectives économiques. Brussel, 1993-.
 Bevat prognoses voor de komende vijf jaar.
Planning Papers. Brussel, 1983-.
Working Papers. Brussel, 1996-.
Activiteitenverslag. Rapport d'activité. Brussel, 1996-.
 Publiceerde tevens heel wat monografieën, zoals:
Economisch expansieprogramma 1961-1965. Programme d'expansion économique 1961-1965. Brussel, z.j.
Plan 1971-1975. De economische ontwikkeling 1971/1975. Le Plan 1971-1975. L'expansion économique 1971/1975. Brussel, 1971.

Op de website van het Planbureau worden de instelling en haar functies gepre- senteerd. Men treft er verder teksten aan van perscommuniqués en van “papers” evenals macro-economische statistieken en conjunctuurprognoses.

8.5. *Raad voor het Verbruik*

HISTORISCH OVERZICHT

Openbaar adviesorgaan opgericht door het KB van 20 februari 1964. Het verzamelt documentatie die de verbruiker aanbelangt, stimuleert onderzoek naar

deze materie, coördineert informatie ten behoeve van de verbruiker en adviseert de minister van Consumentenzaken en de minister van Economie.

PUBLICATIES

Verslag over de werkzaamheden. Rapport sur les activités. Brussel, 1966-.

De adviezen, activiteitenverslagen en andere werkdocumenten zijn te vinden op de website <http://economie.fgov.be>.

8.6. Raad voor de Mededinging

BIBLIOGRAFIE

VAN CAYSEELE (P.). *Mededingingsbeleid: 15 jaar Belgische ervaring.* Leuven, 2008 (Leuvense Economische Standpunten, nr. 121).

HISTORISCH OVERZICHT

Openbare instelling opgericht door de wet van 5 augustus 1991. Ze moet toezien op de bescherming en bevordering van de mededinging op markten door het beteugelen of verbieden van economische gedragingen of machtsposities, die de mededinging op een daadwerkelijke wijze kunnen vervalsen of uitsluiten.

PUBLICATIES

Activiteitenverslag. Rapport d'activité. Brussel, 1993-.

Driemaandelijks Tijdschrift van Rechtspraak van de Raad voor de Mededinging. Revue trimestrielle de Jurisprudence du Conseil de la Concurrence. Brussel, 2002-.

8.7. Controledienst voor de Verzekeringen

OPRICHTING

Openbare instelling opgericht door de wet van 9 juli 1975. Ze zette de werkzaamheden verder van de Dienst der verzekeringen van het Ministerie van Economische zaken. De Controledienst moest waken over de toepassing van de wet van 9 juli 1975 over de controle op de verzekeringsondernemingen. In die functie beschermde de dienst de verbruiker door onderzoek naar de solvabiliteit en de polisvoorwaarden van de verzekeringsondernemingen. De bevoegdheid van de Controledienst beperkte zich niet tot de verzekeringssector in de strikte zin, maar omvatte ook de ondernemingen die kapitalisatieoperaties doen of die hypothecaire leningen toestaan. Pensioenfondsen en verzekeringsbemiddeling vielen eveneens onder zijn bevoegdheid. De dienst bezat eigen verordenende bevoegdheid. Hij werd afgeschaft door de wet van 2 augustus 2002 en fuseerde met de Commissie voor het Bank- en Financiewezen. De nieuwe instelling gaat als Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA) door het leven (zie bij de parastatalen van de FOD Financiën).

PUBLICATIES

Verlag over de activiteiten en de toestand van de verzekeringsondernemingen in België. Rapport sur les activités et la situation des entreprises d'assurances en Belgique. Brussel, 1975/76-1984. Voortgezet door:
Verlag. Rapport. Brussel, 1985-2003.

8.8. Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas

OPRICHTING

Openbare instelling opgericht door de wet van 8 augustus 1980. Ze zette de werkzaamheden verder van het privaatrechtelijke Controlecomité voor Elektriciteit dat in 1955 werd opgericht ingevolge een conventie gesloten tussen vakbonden, het toenmalige Verbond der Belgische Nijverheid en de producenten en verdelers van elektriciteit met het oog op de rationalisatie van de sector. Vanaf 12 mei 1964 breidde de activiteit van het comité zich uit tot de gasector en tot de openbare sector van gas en elektriciteit. Als openbare instelling deed het comité tussen 1980 en 2003 aanbevelingen inzake het elektriciteits- en gasbeleid en het beheer van de betrokken sectoren. Het werd afgeschaft door de wet van 20 maart 2003. Het liberaliseringsbeleid van de EU vereiste vanaf einde jaren 1990 een grondige hertekening van de regelgeving en organisatie van de productie en distributie van elektriciteit en gas. De doelstellingen en bevoegdheden van het CCEG pasten niet langer in dit plaatje. In de plaats daarvan werden gespecialiseerde regulatoren opgericht, belast met de controle op de geleidelijk vrijgemaakte markten, zoals de CREG.

PUBLICATIES

Jaarverslag. Rapport annuel. Brussel, 1956-2003.
Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas: instelling van openbaar nut. Veertigjarig bestaan, 1955-1995. Brussel, 1995.